

Zonneschijn in somber Pendrecht

Rotterdam-Pendrecht is een wijk met veel problemen. Tegen de stroom in roeiend laten Patricia en Paul Kamp er met hun stichting Sunshine licht schijnen in de duisternis.

TED KONINGS

Een vrouw van ergens in de vijftig, misschien zestig. Ze praat wat moeilijk, maar lijkt verder op iedere andere dame van vijftig, misschien zestig. Alleen: ze heeft vandaag niet te eten. Net zo min als haar vriend, zijn drie dochters die wisselend wel en niet bij hen wonen, en de vier kleinkinderen, van twee tot zeven jaar oud. Vrolijke kids, maar de kasten zijn leeg en de magen ook.

Patricia Kamp slaat haar klap-pertje open. Of de vrouw – we noemen haar Wil – nog weet dat ze morgen naar het maatschappelijk werk moet? Ook dingen die spelen met andere instanties komen aan de orde. Later vertelt Patricia: “Heel triest. Haar vriend draait op voor de schulden van zijn ex-vriendin. Omdat zijn dochter bij hem woont, krijgt hij in plaats van 250 euro per maand vanuit de schuldsanering nog maar 100 euro. De rest moet van de dochter komen, maar die vertikt het bij te dragen. Zij zit te zitten, met een algehele apathie. Een andere dochter bestelt op Wils naam spullen bij een postorderbedrijf en zadelt haar daarmee op met steeds nieuwe schulden. Je vraagt je af wat er van de kinderen terecht moet komen.”

Patricia zegt Wil dat ze maar “bij ons” langs moet lopen voor wat eten. Want ja, zelfs de Voedselbank heeft zulke strenge normen voor het verstrekken van een pakket eten, dat dit gezin er niet voor in aanmerking komt. “Vorige week zei Wil tegen me: ik ga gewoon stelen... Als ze me aanhouden, ben ik toch zo weer vrij.”

Patricia (32) woont met haar Paul (30) in Rotterdam-Pendrecht. In de jaren vijftig en zestig de trots van de stad, toonbeeld van vooruitgang. Anno 2009 willen maar weinig mensen er nog wonen. Wie kan, trekt weg, naar Barendrecht of Spijkenisse. De familie Kamp doet echter anders. Tegen de stroom in besloten zij bijna drie jaar geleden zich met hun kinderen in Pendrecht te vestigen.

Pendrecht is ook een kinderrijke wijk. Zo'n drieduizend wonen er, aldus Patricia. Niet toevallig kozen zij en haar man ervoor juist hier te gaan wonen; zij stelden zich ooit ten doel jeugdwerk te doen in een achterstandswijk. En dat doen ze nog steeds. “We willen ieder kind de kans geven een stap verder te komen in het leven.” Dat is een fulltime klus. Een vast inkomen hebben ze niet, ze leven van giften.

Een groot hart

Hun verhaal begon in Roermond, nog in de vorige eeuw. Als Pabo-studente raakt Patricia daar in contact met de kinderen uit de Componistenbuurt. Vooral Antilliaanse tieners weten op gegeven moment de weg naar haar woonkamer goed te vinden, voor een babbel, een spel of – zoals dat nu heet – gewoon even chillen. De groep groeit, Patricia vraagt en krijgt ondersteuning van anderen en langzaam groeit er een structuur in haar inzet.

Ook Paul heeft een groot hart voor jongeren en kinderen. Hij en Patricia trouwen in 2001. Met steun van iemand van de lokale woningbouwvereniging kunnen zij gaan wonen in een groot pand, met mogelijkheden voor

Pendrechtse kinderen op 'de club' van Paul en Patricia Kamp.

jeugdwerk. In plaats van jongeren komen in hun nieuwe huis, een wijk verderop, vooral kinderen langswaaien om te spelen. ‘De club’ is een feit, ‘meneer Paul en juffrouw Patricia’ worden langzamerhand een begrip in de wijk. De samenwerking met instanties groeit en steeds meer vrijwilligers dienen zich aan om een handje toe te steken. Op drukke dagen zijn er soms wel tachtig kinderen op ‘de club’.

Balen

Dan wordt hun huis, met zaal, gesloopt. Dat was altijd al het plan, maar de verwachte vervangende ruimte komt er niet. “Wonen bij het werk is belangrijk”, aldus Patricia. “Kinderen moeten altijd bij ons langs kunnen komen.”

Zo komt het dat op een goede dag in 2005, Patricia en Paul door Rotterdam lopen. “Voor ons was dat altijd al een uitdaging die we zagen. Eigenlijk

dachten we: als we rondgekeken hebben, dan kunnen we dat tenminste van ons lijstje strepen en ons richten op Limburg”, vertelt Patricia nu. “Maar toen we hier rondliepen, keken we elkaar na een uurtje zo eens aan en zeiden ‘Ja, ja, dit is niet iets om af te schrijven...’ Ik dacht: balen. We hadden er niet direct zin in, en toch klikte het... typisch hè?”

‘Patricia van de club’

Net bevallen van hun tweede kindje verhuisden Patricia en Paul. “Via een woningcorporatie zouden we eind 2005 een huis met een zaal krijgen in Oud-Charlois, een wijk verderop. In de tussentijd konden we even wonen in een sloopwoning.” Maar na de zomervakantie bleek dat de medewerker die dit alles had geregeld, weg was bij de organisatie en van de beloftes van de corporatie kwam niets terecht. Weer was alles onzeker. “Maandenlang zijn we met de kinderen ’s avonds op de fiets gestapt en rond gaan rijden. Waar grote panden leeg stonden, of niet, daar stapten we op af. We gingen bellen, maakten afspraken, bekeken panden.” Bij de protestantse Open Hofkerk in Pendrecht was het raak. Daar huren ze nu een vleugel van het gebouw om in te wonen, en de ontmoetingsruimte voor ‘de club’.

De club. ‘Patricia van de club’, zo stelt ze zich voor bij de bel-lenpanelen onder aan de flats van Pendrecht. Bijna iedere dag gaat ze ’s middags op pad. “Dag Leroy”, zegt ze, als de deur open-gaat bij een van de lagere huisjes in de wijk. “Is je zus thuis?” Die is nog onderweg. “Wil je vragen of ze bij me langskomt?” Dat is goed. De zestienjarige oudere zus van Leroy moedert over het gezinnetje. Moeder zelf zit in de gevangenis. “Maar het huis

staat op haar naam. Ze is niet getrouwd, dus het gezin moet eruit als ze de huur niet aan de vader overdraagt.” Veel inkomen is er niet.

Zo zijn de problemen talrijk en groot in Pendrecht. Shamilla komt uit de Dominicaanse Republiek en heeft vier poppen van dochters, van één tot zeven jaar. “Patricia leert me hoe te spelen met de kinderen”, vertelt ze. Want ook dat moet je leren, is haar ervaring. Dankbaar lijkt ze. Patricia komt een kadoetje brengen voor een van de kinderen die jarig is. “Deze moeder kan ook gewelddadig zijn”, vertelt Patricia later. De kinderen worden geslagen, haar man is vertrokken. Je kunt geen kinderwerk doen zonder ook de gezinssituatie mee te nemen, is de overtuiging van Patricia.

Tussenschakel

Ze kan er wel eens moe van worden. “Zo veel instanties” – tussen de verhalen door vallen namen als Bureau Jeugdzorg, Stek, Schoolmaatschappelijk Werk, het Maatjesproject van de Voedselbank, Beter Beschermd, maatschappelijk werk – “je raakt de weg soms een beetje kwijt. En vaak heb je het gevoel: kennen jullie de mensen achter de problemen wel echt?”

Patricia gaat vaak mee met ouders als deze naar instanties gaan en wordt door deze ook regelmatig gebeld, bijvoorbeeld als ze ‘cliënten’ niet weten te bereiken. “We willen een schakel zijn tussen de mensen en de instanties, en natuurlijk een goede buur voor iedereen.” Professionele nabijheid, noemt Patricia het. “Een situatie mag je diep raken en hoeft je niet na werktijd naast je neer te leggen. Soms verbaas je je erover dat een gezinssituatie tot op het hoogste niveau van hulpverlening is besproken, maar dat

Kerstmis in Pendrecht: “Het wordt geweldig!”

er nog nooit iemand daadwerkelijk in dat gezin is geweest...” Om hun het werk mogelijk te maken, is de stichting Sonshine opgericht. Enkele sympathisanten met ervaring zijn er bestuurder. De familie Kamp betaalt het hele werk, maar ook alle privé-kosten, uit giften die ze krijgen van vele gevers. Structurele subsidie vragen ze niet aan: “Als je subsidie krijgt, word je ervan afhankelijk. Subsidies kunnen ook zo weer stoppen. We zien dat nu ook weer bij een organisatie hier in de wijk: een groot deel van de subsidie valt weg en daarmee ook een groot deel van het werk.” Hulp komt voor hen vaak uit onverwachte hoek: “Via kennissen krijgen we van een plaatselijke supermarkt voedsel waarvan de houdbaarheidsdatum bijna verstreken is. Dat eten brengen we twee keer per week ’s avonds naar andere gezinnen. En af en toe gebruiken we er zelf ook wat van. Heerlijk!”

Een kerk kopen

Dinsdag en donderdag, tussen drie en vijf, is het voor heel veel kinderen uit Pendrecht, zeker het zuidelijke deel ervan, vaste prik: naar de club. Paul maakt iedere keer de zaal klaar, en dat is een hoop gesjouw, want de wijkgemeente maakt er ook nog gebruik van. Tafelvoetbal, poppenkast, knutseltafel, van alles is er. Gemiddeld zijn er nu zo’n vijftig, zestig kinderen per keer, met vijf vrijwilligers per middag. “We hebben op dit moment 303 kinderen in de kaartenbak.” Een deel van de kinderen wordt na de club thuisgebracht. “Dan spreken we de ouders in elk geval ook weer.”

Nu doet zich de kans voor het hele kerkgebouw over te nemen. Dat zou geweldig veel tijd schelen en mogelijkheden openen extra groepen te starten, zoals voor tienermeisjes – “je ziet meisjes van twaalf, dertien jaar en denkt: ik hoop dat jij over twee jaar niet zwanger bent”. Ook willen Paul en Patricia hun ervaringen uit Roermond met internationale jongerengroepen die evangelisatietrainingen volgen en helpen bij sociale projecten, in Rotterdam gaan herhalen. “Dat werkt aan alle kanten goed. Die jongeren, vaak uit

‘Kennen instanties de mensen achter de problemen wel?’

een blank middenklasse milieu, leren deze wereld kennen. Vaak zijn dit groepen die uit protestantse kringen komen en ze krijgen door bij ons te zijn ook eens een ander idee over katholieken. Dat is mooi om te zien. En de kinderen krijgen heel veel aandacht en kunnen praktisch worden geholpen.” Ook dergelijke groepen kunnen in de toekomst worden ontvangen.

Als de financiering rondkomt. “De koop vergt 850.000 euro. Via een fonds kunnen we een lening krijgen, maar die zal moeten worden afgelost.” In het stichtingsbestuur wordt er hard aan getrokken de middelen bij elkaar te krijgen, bijvoorbeeld door mensen te vragen Sonshine vijf jaar lang maandelijks met veertig euro te steunen. Patricia

heeft er alle vertrouwen in, maar gemakkelijk zal het niet gaan.

Bidden

Voor dit jaar hebben de katholieke Paul en Patricia een voornemen gemaakt. “We staan nu bekend als ‘die mensen van de club’ en ‘daar kun je altijd om hulp vragen’. Maar we willen volgend jaar daarnaast ook bekendstaan als ‘die mensen die altijd met je bidden’. We willen dat de kinderen en hun ouders een relatie met God ontwikkelen.” Patricia en Paul bidden regelmatig met mensen – ook met niet-christenen. “We brengen de problemen die mensen met ons delen bij onze hemelse Vader.”

En de Kampjes zelf? Raakt de accu nooit leeg? “Nah, ‘tijd voor jezelf’, dat is wat mensen vaak zeggen nodig te hebben. Maar energie krijg je van dingen doen. Er voor je naaste zijn. Al staat er nergens dat de mensen dankbaar zullen zijn.”

Op 21 december is het grote kerstfeest bij de Sonshine-club. “Door middel van spelletjes, liedjes en andere creativiteit brengen we de boodschap dat God zoveel van ons houdt en zelfs naar de aarde is gekomen. We eten gezellig ijsjes en maken kerststukjes.” Hoeveel kinderen er zullen komen, Patricia weet het niet. “Vorig jaar waren het er negentig, maar toen kenden we veel minder kinderen. Het doet er niet toe. Het wordt geweldig, dat staat vast!”

Buiten die van Patricia en Paul Kamp zijn de namen in dit artikel gefingeerd. Info: (06) 19 91 01 44, www.sonshine.nl, www.koopenkerk.nu.

Patricia en Paul Kamp.

De allesomvattende geschiedenis van het christendom

Nu verkrijgbaar bij de (online) boekhandel

‘MacCulloch kan gefeliciteerd worden met zijn toegankelijke aanpak van zo’n complexe en moeilijke materie [...] hij houdt de lezer in de ban met een keur aan geestige anekdotes.’
Financial Times

‘Het aanzien en de brede kennis van MacCulloch maken dit boek terecht tot één waarvan velen zullen genieten.’
Literary Review

Woord van de paus

In de serie catecheses over de christelijke cultuur in de Middeleeuwen sprak paus Benedictus XVI tijdens de algemene audiëntie van 9 december over de benedictijn Rupert von Deutz (1070-1129).

Rupert von Deutz werd als oblaat opgenomen in het benedictijnenklooster van Sint-Laurentius te Luik. Op vrij late leeftijd volgde zijn priesterwijding. In 1120 werd hij benoemd tot abt van het Heribert-klooster in Deutz (Keulen), waar hij bleef tot zijn dood. Rupert liet tal van werken na, die ook vandaag van groot belang zijn.

Zo kwam hij doortastend tussenbeide in de eucharistische controverses, die in 1077 tot veroordeling leidden van Berengar van Tours. Deze gaf een verkorte interpretatie van de werkelijke tegenwoordigheid van Christus in het eucharistisch sacrament. De term ‘transsubstantie’ had nog geen ingang gevonden, maar Rupert werd door diverse gedurfde uitdrukkingvormen te gebruiken een vastberaden verdediger van de eucharistische werkelijkheid. Vooral in *De divinis officiis* (‘Over de goddelijke eredienst’) bevestigde hij met grote nadruk de continuïteit tussen het Lichaam van het mensgeworden Woord van Christus en de werkelijke tegenwoordigheid daarvan onder de eucharistische gedaanten van brood en wijn.

Ook vandaag de dag bestaat het gevaar van verkorting en aanpassing van de eucharistische werkelijkheid. Dat gebeurt als de Eucharistie alleen maar wordt gezien als een ritus van gemeenschap en sociale integratie. Daarbij wordt dan al te gemakkelijk vergeten dat Christus met zijn verzeen lichaam in de Eucharistie werkelijk tegenwoordig is, dat Hij zich in onze handen plaatst opdat wij worden opgenomen in zijn onsterfelijk lichaam en geleid naar het nieuwe leven. Dit grote mysterie dient steeds opnieuw te worden aanbeden en bemind!

Een andere controverser ging over de verenigbaarheid van Gods goedheid en almacht met het bestaan van het kwade. Als God goed en almachtig is, hoe is dan de realiteit van het kwade te verklaren? De theologische school van Laon onderscheidde door filosofische redeneringen in de wil van God het ‘billijken’ en het ‘gedogen’. Zij kwam zo tot de conclusie

dat God het kwade gedooft zonder het te billijken en zonder het kwade dus te willen. Rupert echter wilde geen filosofie gebruiken omdat hij die inadequaat vond tegenover een dergelijk groot probleem en bleef eenvoudig trouw aan het bijbelse verhaal. Hij gaat uit van Gods goedheid, van de waarheid dat God in de hoogste mate goed is en alleen het goede wil. Rupert onderscheidde de oorsprong van het kwade in de mens zelf en in het verkeerde gebruik van de menselijke vrijheid. Als hij zich met dit probleem bezighoudt, schrijft hij pagina’s vol religieuze inspiratie om de oneindige barmhartigheid van de Vader te loven en te prijzen, evenals Gods geduld en goedwillendheid tegenover de zondige mens.

Rupert vraagt zich af waarom het Woord van God mens is geworden. Voor een enkeling is het antwoord: de urgentie om de zonde van de mens te herstellen, leidde tot de menswording van het Woord. In zijn *De glorificatione Trinitatis* (‘Over de verheerlijking van de Drie-eenheid’) stelt Rupert dat de menswording was bedoeld als centrale gebeurtenis in heel de geschiedenis, en wel van eeuwigheid af aan, onafhankelijk van de zonde van de mens, opdat heel de schepping God de Vader kon prijzen en binnemen.

Rupert von Deutz was een diepgaand en vurig theoloog. Zoals alle vertegenwoordigers van de monastieke theologie verbond hij rationele studie van de geloofsmysterieën met gebed en contemplatie, en zag hij dat als toppunt van kennis van God. Rupert zegt over zijn mystieke ervaringen: “In dat korte moment heb ik ervaren, hoe waar het is wat Hij zegt: leert van mij, want ik ben zachtmoedig en nederig van hart” (*De gloria et honore Filii hominis. Super Matthaëum 12*). Ook wij kunnen – ieder op zijn manier – de Heer ontmoeten die onze weg onophoudelijk begeleidt en zich tegenwoordig stelt in het eucharistische brood en zijn verlossend Woord.

SAMENVATTING SEF ADAMS